

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
Facultatea de Litere
Catedra de literatura română și universală

Curriculum

unității de curs

Civilizația națională în context european

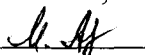
Codul și denumirea domeniului general de studii: 011 Științe ale educației

Domeniul de formare profesională la ciclul II: Master de profesionalizare

Denumirea programului de studiu *Didactica limbii române în școala alolingvă*

Forma de învățământ: învățământ cu frecvență

Autor: **Maria ABRAMCIUC,**
conf. univ., dr.

Bălți, 2018

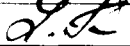
Discutat și aprobat la ședința Catedrei de literatura română și universală

Procesul-verbal nr. 1 din 18 septembrie 2018

Șeful Catedrei de literatura română și universală conf. univ., dr. Nicolae Leahu

Discutat și aprobat la ședința Consiliului Facultății de Litere

Procesul-verbal nr. 1 din 18 septembrie 2018

Decanul Facultății de Litere conf. univ., dr. Lilia Trinca

Informații de identificare a cursului

Facultatea de Litere

Catedra de literatura română și universală

Domeniul general de studii: 011 Științe ale educației

Domeniul de formare profesională la ciclul II: Master de profesionalizare, programul Didactica limbii române în școala alolingvă

Administrarea unității de curs:

Codul unității de curs	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			Curs	Sem.	Lab.	Stud. ind.		
F.01.O.002	4	120	12	-	20	88	E	Limba română

Anul de studii și semestrul în care se studiază: anul I, semestrul I

Statutul: disciplină obligatorie

Integrarea cursului în programul de studii

Cursul *Civilizația națională în context european* este o disciplină de orientare socio-umanistă. Disciplina asigură continuitatea formării profesionale, completându-le studenților imaginea integrală a sistemului de învățământ universitar, facilitându-le cunoașterea componentelor acestui proces. Acest *Curs* se adresează absolvenților Facultății de Litere (și ai altor facultăți umaniste), care doresc să-și lărgescă orizontul intelectual și să-și cultive vocația teoretică prin cunoașterea tendințelor integratoare ale civilizației românești din toate epocile în contextul celei europene. *Cursul* constituie o componentă indispensabilă în procesul de instruire al studenților-filologi de la ciclul II de studiu, Masterat, programul *Didactica limbii române în școala alolingvă*, completându-le cunoștințele despre fenomenele esențiale din civilizația românească relaționate cu cele din civilizația europeană.

Competențe prealabile: Competențe de lectură, analiză, sinteză, scriere, dobândite în conformitate cu *Curriculum-ul* universitar, licență, la disciplinele *Elemente de cultură națională* și *Construcție culturală europeană/ Civilizația europeană*.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului:

Competențe profesionale:

CP.1.1. Identificarea și înțelegerea conceptelor, principiilor, teoriilor și metodelor de bază din domeniul civilizației naționale și al celei europene și utilizarea lor adecvată în comunicarea profesională.

C.P.3.3. Aplicarea teoriilor noi din domeniul *civilizația națională – civilizația europeană* la elaborarea unor modele de problematizare a fenomenelor lingvistice în curriculumul gimnazial și liceal;

CP.4.1. Utilizarea aparatului conceptual al disciplinei în varii contexte profesionale;

CP5.2. Utilizarea cunoștințelor de bază la proiectarea și evaluarea activităților didactice și educaționale;

CP6.1. Identificarea unor metode clasice sau cu caracter inovator în vederea elaborării unor proiecte valide în materie de filologie aplicată.

Competențe transversale:

CT1. Aplicarea principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale în procesul de colectare, procesare și difuzare a informațiilor;

CT3. Estimarea parcursului individual de formare continuă; realizarea obiectivelor de formare prin activități de informare, documentare, prin participări la proiecte și programe naționale și internaționale de dezvoltare personală și profesională.

Finalitățile cursului:

- să identifice, să descrie și să analizeze conceptele, teoriile cu referință la fenomenele de civilizație;

- să explice și să interpreteze conținuturile și formele civilizației naționale în relație cu cele din civilizația europeană;

- să utilizeze principiile și modelele de elaborare a textului critic, demonstrând capacități analitice;

- să aplice cunoștințele din domeniul civilizației naționale în activități profesionale;

- să planifice abordări discursive variate ale fenomenelor de civilizație națională în contextul celei europene.

Conținuturi

a) Prelegeri

Nr. d/o	Conținuturi	Nr. de ore
1.	Preliminarii. Civilizația și cultura: delimitări conceptuale. Elementele constitutive ale civilizației românești. Etape de afirmare a civilizației românești. Contexte europene.	2
2.	Civilizația geto-dacă în context european. Relațiile cu grecii antici, romanii și alte popoare.	2
3.	Civilizația română în Evul Mediu și Bizanțul.	2
4.	Epoca Luminilor. Elemente de civilizație națională în spațiul civilizației europene.	2
5.	Civilizația românească în epoca modernă: contexte europene.	2
6.	Etapa actuală. Definirea civilizației românești în contextul celei europene: perspective, oportunități. Locul pe care îl ocupă în acest spațiu. Pluralismul cultural european. Afirmarea identității culturale naționale a românilor în epoca globalizării.	2

Total: 12 de ore

b) Laboratoare

Nr. d/o	Conținuturi	Nr. de ore
1.	Civilizația geto-dacă în context european 1. Evocați relațiile civilizației geto-dace cu spațiul civilizației europene. Explicați natura contactelor cu grecii antici, romanii și alte popoare. 2. Demonstrați că ansamblul monumental Columna lui Traian constituie o dovadă a civilizației strămoșilor noștri.	2
2.	Limba română, un monument de civilizație românească 1. Prezentați și comentați originea limbii române. 2. Demonstrați, cu referire la substratul și straturile lingvistice, relația civilizației române cu realitățile de cultură și de civilizație europeană.	2
3.	Civilizația românească în epoca lui Ștefan cel Mare 1. Comentați elementele de civilizație românească din epoca lui Ștefan cel Mare în context european. 2. Evocați, cu referință la monumentele de cult, impactul elementelor de civilizație europeană asupra acestui domeniu.	2
4.	Civilizația cărții românești în secolele XVI-XVII 1. Referindu-vă la civilizația cărții în secolele XVI-XVII, explicați impactul civilizației europene asupra acestui fenomen de civilizație medievală românească. 2. Comentați conținuturile cărții <i>Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie</i> , invocând posibilele surse.	2
5.	Dimitrie Cantemir: dimensiunile europene ale unei personalități 1. Prezentați activitatea științifică și literară a lui Dimitrie Cantemir în contextul civilizației europene.	2
6.	Civilizația națională în epoca lui Constantin Brâncoveanu 1. Expuneți particularitățile civilizației naționale în epoca lui Constantin Brâncoveanu. Comentați contribuția domnitorului la europeanizarea societății muntene.	2
7.	Civilizația românească în secolul Luminilor 1. Comentați manifestările civilizației românești în secolul Luminilor. 2. Definiți fenomenul cultural Școala Ardeleană, evocând activitatea învățaților ei.	2
8.	Civilizația națională în Transilvania (sec. XVIII- XIX) 1. Evocați căile de acces ale elementelor de civilizație europeană în Transilvania. 2. Comentați amprente ale civilizației europene în arhitectura militară și cea de cult din Transilvania.	2
9.	Civilizației națională în secolul al XIX-lea. Epoca pașoptistă. Monarhia. 1. Evocați fenomene de civilizație națională din secolul al XIX-lea în contextul mișcării pașoptiste și al europeanizării societăților românești. 2. Prezentați transformările în civilizația românească după instaurarea domniei monahale a lui Carol I.	2
10.	Civilizației națională în secolul al XX-lea. Personalități de origine română în context european Prezentați și comentați manifestarea unei personalități din domeniul cultural/literar/ științific românesc (la alegere) în context european.	2

Total: 20 de ore

Strategii didactice: prelegerea, explicația, dezbateră, studiul de caz, problematizarea etc.

Tematica și formele lucrului independent dirijat / rep. orelor

Activități de studiu individual. Portofoliu (conținuturi)

Nr.	Tipul activității	Nr. de ore
1.	Comentarii pe marginea unui film (documentar sau artistic) cu referire la manifestările unui fenomen de civilizație națională în contextul civilizației europene. Studiu (3 p.).	15
2.	Comentarii pe marginea unei emisiuni televizate, axată pe subiecte din sfera civilizației naționale raportată la contextul civilizației europene. Articol .	15
3.	Comunitățile ladine și romanșe din Alpi: perpetuarea elementelor de civilizație geto-dace în spațiul european actual. Studiu (4 p.).	20
4.	Columna lui Traian, o dovadă a civilizației strămoșilor noștri. Studiu (3 p.).	15
5.	Arta epocii lui Ștefan cel Mare și a lui Constantin Brâncoveanu: relații cu lumea occidentală. Studiu (3 p.).	15
6.	Adnotarea unei surse teoretice, recomandate în lista bibliografică a <i>Cursului</i> . Adnotare (2 p.).	8

Total: 88 de ore

Evaluare

Cursul are un caracter teoretico-practic. Pe parcurs, se propun forme intermediare de evaluare: teste, proiecte, referate, ateliere de lectură. Forma de evaluare finală este examenul care se va realiza în scris (test).

Lista subiectelor pentru evaluarea finală

1. Redactați un eseu structurat cu tema *Civilizația geto-dacă: dimensiuni europene*, implicând informații despre raportul culturii materiale și spirituale a geto-dacilor cu arealul european.
2. Explicați, în sensul europenizării civilizației geto-dace, procesul de constituire a poporului român și a limbii române.
3. Evocați aspectele arhitecturale ale Columnei lui Traian, implicând și alte monumente de acest gen din spațiul european.
4. Evocați, exemplificând, influențe ale stilului bizantin asupra artei române din Evul Mediu.
5. Prezentați cele mai importante manifestări ale civilizației cărții în Evul Mediu românesc, implicând contactele exterioare ale cărturarilor români.
6. Comentați aspectul inițiativ al cărții *Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie*, evocând posibilele influențe dinspre literaturile europene.
7. Expuneți, într-un text coerent, particularitățile stilului artistic brâncovenesc, ilustrându-va demersul prin descrierea unui monument de cult, realizat în respectivul stil.
8. Comentați activitatea lui Dimitrie Cantemir, implicându-i dimensiunea europeană.

9. Redactați un eseu structurat cu tema *Civilizația română în secolele XVIII-XIX sub semnul modernizării*, implicând informații despre noile dimensiuni ale civilizației române în sensul contactelor cu spațiul european.

10. Expuneți și comentați tendințele de europenizare a civilizației române în perioada interbelică.

11. Prezentați impactul european al activității unei personalități de origine română din sec. al XX-lea (la alegere).

Model de test (evaluare finală)
la disciplina *Civilizație națională în context european*

Masterand _____ **grupa** _____

În spațiul rezervat, prezentați (la alegere) un fenomen de civilizație românească, evocând și contextul european de manifestare. Expunerea va implica:

definirea fenomenului și localizarea în timp.....10 p.

evocarea și comentarea aspectelor de manifestare20 p.

raportarea fenomenului la contextul civilizației europene.....10 p.

enunțarea concluziilor și a propriului punct de vedere.....10 p.

Notă: Corectitudine gramaticală și stilistică.....10 p.

Total: 60 p.

Barem de notare

Nota	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
Puncte	60 - 58	57 - 55	54 - 48	47 - 40	39 - 30	29 - 20	19-10	9-5	4-2	1

Bibliografie

Bazin, Germain, *Clasicism, Baroc, Rococo*, trad. Constanța Tănăsescu, București, Editura Meridiane, 1970.

Braunstein-Silvestre, Florence, Pépin, Jean-François, *Ghid de cultură generală*, trad. Roxana Dobrescu, Editura Orizonturi, București, Editura Lider, 1991.

Delumeau, Jean, *Civilizația Renașterii*, trad. D. Chelaru, București, Editura Meridiane, 1995.

Drâmba, Ovidiu, *Istoria culturii și civilizației*, vol. 1-10, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1996-1998.

Duțu, Alexandru, *Modele, imagini, priveliști (Incursiuni în cultura europeană modernă)*, Cluj-Napoca, 1979.

Husar, Alexandru, *Ideea europeană sau noi și Europa (istorie, cultură, civilizație)*, Iași, 1993.

Lemny, Ștefan, *Cantemireștii: aventura europeană a unei familii princiare din secolul al XVIII-lea*, Prefață de Emmanuel Le Roy Ladurie, Trad. de Magda Jeanrenaud, Iași, Editura Polirom, 2013.

Munteanu, Romul, *Cultura europeană în epoca luminilor*, București, Editura Minerva, 1974.

Nicolescu, Corina, *Arta epocii lui Ștefan cel Mare. Relații cu lumea occidentală*, în „Ștefan cel Mare și Sfânt. 1504 – 2004: Portret în istorie”, Putna, Editura „Mușatinii”, 2003.

Pater, Walter, *Renașterea*, trad. Iolanda Mecu, București, Editura Univers, 1982.

Popa, George, *Istoria culturilor și a civilizațiilor*, Iași, Editura Cugetarea, 1997.

Rosetti, Alexandru, Cazacu, Boris, Onu, Liviu, *Istoria limbii române literare: De la origini până la începutul secolului al XIX-lea*, București, Editura Minerva, 1971.

Thiesse, Anne-Marie, *Crearea identităților naționale în Europa. Secolele XVIII-XX*, Iași, Editura Polirom, Colectia „Historia”, 2000.

Vaucher, A., *Spiritualitatea Evului Mediu Occidental*, trad. Doina Marian, București, Editura Meridiane, 1990.

Zamfirescu, Dan, *Cultura română, o mare cultură cu destin universal*, București, Editura Roza Vânturilor, 1996.